

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	754-01-4
Дата	17 / 01 2014г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

М...
16 48

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 73, ал. 1 от ПОДНС внасяме законопроект за съхранение, чистотата при употреба и развитие на българския език с мотиви към него.

Моля, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛ:

_____

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН

за съхранение, чистотата при употреба и развитие на българския език

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

чл.1 Този закон урежда правата и задълженията на физически и юридически лица, в съответствие със статута на българския език като официален език на територията на република България.

чл.2 Конкретизира случаите на задължителното му използване.

Чл3 Описва структурата и дейността на регулаторния езиков орган.

ГЛАВА ВТОРА

Статут и задължително използване на българския език като
официален език в република България

чл.4. Българският език е официален език за общуване между всички институции и гражданите на република България, а така също – и за контакт с дълготрайно пребиваващите на територията и□ лица, независимо от етническото им самоопределяне, религиозни и културни различия.

чл.5 Изучаването на български език, обемът и съдържанието на учебните програми се регламентира от Законът за предучилищното и училищното образование, и Законът за висшето образование, включително чрез разпоредби и подзаконови нормативни актове на МОН.

чл.6 Графичната писмена система на български език е установената кирилица.

чл.7 Официалният български език се използва задължително в следните случаи:

/1/ В говорното и документно общуване между органите на държавната администрация и при контактите на граждани с тях.

/2/ В съдопроизводството и правораздаването.

/3/ Във въоръжените сили и правоохранителните органи на република България.

/4/ В системите за здравеопазване и здравна помощ.

/5/ В стопанската дейност.

/6/ При всички форми на политическа дейност.

/7/ В средствата за масова информация, в културната, развлекателната и рекламната дейност.

/8/ Извършването на богослужбна дейност става на каноничните за отделните конфесии езици. Препоръчително е религиозните проповеди на

моралноетични и злободневни теми в храмовете да се четат на съвременен български език.

/9/ Наименования, независимо от материалния им носител, се изписват първо на български език и с кирилица. Големината на шрифта на българския текст не може да бъде по-малка от онази на текста, изписан на друга азбука. При спазване на това изискване не се ограничава дублирането на българските надписи с такива на чужди езици.

/10/ Задължителното използване на българския език не се противопоставя на отварянето към чужди езици и култури.

чл.8 Изисква се предпочитание на равностойния български еквивалент пред чуждия термин.

чл.9/1/ При употреба на чуждици (или чуждоезикови устойчиви съчетания), които не се съдържат в последното академично издание на Тълковен речник на българския език, утвърдено като справочен документ, авторът на текста е длъжен:

/2/ В случай, че използва писмен книжен или електронен носител, да даде в скоби еднословното (или описателно) българско понятие за използваната чужда дума или словосъчетание.

/3/ В случай, че използва гласов електронен носител, трябва да поясни понятието или словосъчетанието на български език.

/4/ При музикално-сценични спектакли текстът се пее на български език, а оригиналният текст на либретото се възпроизвежда симултанно на екран.

/5/ При живо концертно изпълнение и при студийно излъчване на вокални творби от всички жанрове от чужди автори, названието на творбата и на изпълняващия състав се превежда на български език.

ГЛАВА ТРЕТА

Съблюдаване на правилата за задължително използване на българския език като средство за междуобщностни контакти

чл.10 При назначаване на щатни служители във всички сектори и нива на обществена и частна административна, стопанска, културна и т.н. дейности, изброени в алинеите на чл.7 от настоящия закон, кандидатите представят диплома, която да потвърди, че притежават говорими и писмени познания по български език.

чл.11 Документ за основно владение на писмен и говорим български език представят всички кандидати за получаване на удостоверения за професионална правоспособност, включително свидетелство за правоуправление на моторни превозни средства.

чл.12 /1/ Тест за основно владение на писмен и говорим български език полагат лицата, които кандидатстват за придобиване на българско гражданство.

чл.13 2 Във всички редакции на обществени и частни ежедневни и периодични средства за масова информация на хартиен или електронен носител, в издателства и колективи, създаващи художествени продукти и във ведомства, които публикуват нормативни документи, работят

редактори с висше образование, доказали компетентността си по езикови проблеми. Те трябва да следят за съблюдаването на чл.8 от настоящия закон.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Съвет за български език, който да съблюдава правилата за съхраняване, чистотата при употреба и развитие на официалния български език

чл.14 Към Министерството на културата се създава Съвет за български език (СБЕ), отговорен за съхраняването, чистотата при употреба и развитието на българския език, който да съблюдава изискванията, предявени в закона.

чл.15 Съветът се състои от 7 члена, в това число: двама от БАН, двама от Съюза на българските писатели-1913, по един от Министерството на културата, Министерството на образованието и науката, и един от Съюза на българските журналисти. Съставът на СБЕ се утвърждава от Министъра на културата.

чл.16 /1/ Мандатът на утвърдения състав на Съвета за български език е четиригодишен.

/2/ СБЕ избира ръководство в състав: председател и секретар. Членовете на Съвета и ръководството му могат да бъдат делегирани в състава му за не повече от два последователни мандата.

чл.17 СБЕ приема правилник за организацията и дейността си, който се публикува на сайта на Министерството на културата.

чл.18 /1/ СБЕ следи да се съблюдават изискванията на настоящия закон, като представя пред Министъра на културата ежегодно обобщен доклад за състоянието и употребата на книжовния български език в обществените практики.

/2/ За тази цел приема годишни отчети от отговорните лица според член 12.

/3/ Организира ежегодни срещи с представители на заинтересовани обществени институции, за да се популяризират промените в правилата за ползване на български език и да се обсъдят появили се езикови практики и тенденции за използването на езика.

чл.19 /1/ СБЕ стимулира по-нататъшното развитие и разпространение на българския език, набелязва и предлага конкретни мерки в тази насока.

/2/ За тази цел организира присъждането на ежегодни национални награди за създаване на нови литературни творби на български език, концептуални журналистически материали, научни изследвания, сценични постановки или екранизации на нови български произведения, както и просветни инициативи.

/3/ Предлага правила за присъждане на дипломи:

а) За задълбочено владеене на български език.

б) За професионална компетентност на български език.

в) Определя предимства, които получилите такива дипломи ползват.

/3/ Съдейства на оторизираните институции да провеждат ежегодни международни прояви у нас за обсъждане проблемите на българистиката.

/4/ Предлага на Държавната Агенция за българите в чужбина инициативи за съхраняване на езиковата и културна идентичност на българските малцинствени общности извън територията на България.

чл.20 /1/ СБЕ заседава редовно най-малко веднъж на три месеца. Дейността му между редовните заседания се осъществява от избраното ръководство. Извънредно заседание може да се свика по искане на председателя или четирима от членовете на Съвета.

/2/ Решенията в СБЕ се взимат с обикновено мнозинство.

ГЛАВА ПЕТА

Административни нарушения и санкции

чл.21 Отговорните физически и юридически лица, нарушили разпоредбите на този закон, се наказват в съответствие със Закона за административните нарушения и наказания.

чл.22 Нарушенията се установяват въз основа на докладите, представени от отговорните лица по гл. III, чл. 14.

чл.23 Въз основа на тези доклади председателят на СБЕ предлага на Министъра на културата да издаде наказателно постановление.

ГЛАВА ШЕСТА

Финансиране на дейността на Съвета за български език

Чл.24 Утвърдените членове на СБЕ изпълняват задачите си по граждански договори, сключени с Министерството на културата, въз основа на проведените заседания.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Законът се издава въз основа на член 36, ал.3 от Конституцията на република България.

Изпълнението на Закона се възлага на Министъра на културата.

Законът влиза в действие три месеца след обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛ:

МОТИВИ

Този закон урежда правата и задълженията на физически и юридически лица, в съответствие със статута на българския език като официален език на територията на република България. Конкретизира случаите на задължителното му използване. Бди над чистотата на българския език и изисква предпочитание на равностойния български еквивалент пред чуждия термин. Съблюдава правилата за задължително използване на българския език като средство за междуобщностни контакти.

Закона описва структурата и дейността на регулаторния езиков орган – съвет за български език, който да съблюдава правилата за съхраняване, чистотата при употреба и развитие на официалния български език.

Този закон е обобщение на проектите, внесени в Народното събрание от Гинчо Павлов-1994 и 1995 г., Александър Пиндиков-1998 г., Драгомир Шопов-1998 г., Любен Корнезов-1999 и 2011 г., Станчо Тодоров-2005 г., Огнян Стоичков и проф. Станислав Станилов -2011 г.)

Сегашния му вариант е работа на Съюза на българските писатели-1913, редактиран от проф. Банко Банков и с мое участие. Закона е заимствал полезни идеи от законите за използване на езика във Франция /Закона „Тюбон“ от 1993 г./, Словакия, Норвегия, Швейцария, Люксембург.

ВНОСИТЕЛ:

